

ფოლიუმის მჟავა ,ფტორურაცილი და ოქსალიპლატინი (FOLFOX-ფოლფოქსი) ბილიარული ტრაქტის კიბოსთვის

თქვენ მოგეწოდათ ეს ბროშურა რადგან დაგიდგინდათ ბილიარული ტრაქტის სიმსივნე .

თქვენი ონკოლოგი უკვე გაგესაუბრათ რომელი ბილიარული ტრაქტის კიბო გაქვთ და რამდენად გავრცელებულია დაავადება.

თუ თქვენმა ექიმმა თქვენი დაავადების სამკურნალოდ ფოლიუმის მჟავის ,ფტორურაცილის და ოქსალიპლატინის (ფოლფოქსი) მიღება გირჩიათ , აქ გაეცნობით მნიშვნელოვან ინფორმაციას და სხვადასხვა ასპექტებს ამ მედიკამენტებზე

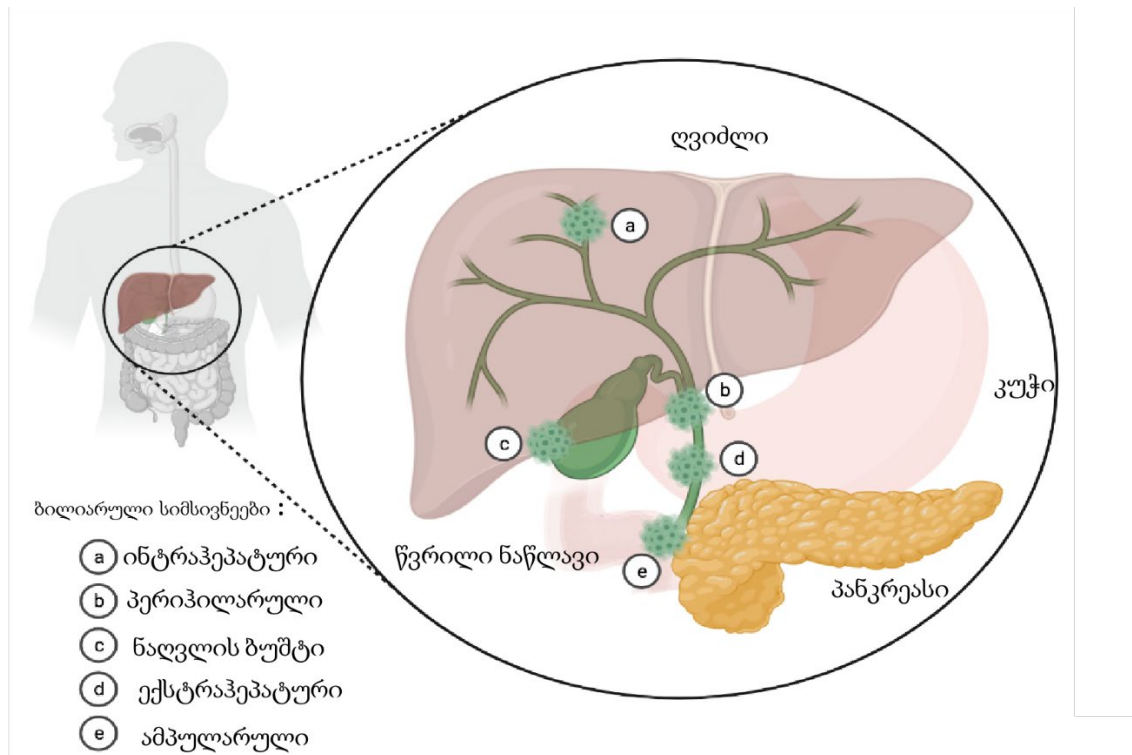
ბილიარული ტრაქტის კიბო

ბილიარული ტრაქტის სიმსივნეები ყალიბდება ქოლანგიოციტებისგან,რომლებიც ნორმის დროს ამოფენენ ბილიარულ (სანაღვლე) სისტემას (აღნიშნულია მწვანედ ქვედა სურათში) . ნაღვლის სადინრები პატარა მილებია,რომლებსაც ნაღველი გადააქვთ ღვიძლიდან და ნაღვლის ბუშტიდან წვრილი ნაწლავებისკენ ,ნაღველი საკვების მონელებისთვის გამოიყენება .

ბილიარული ტრაქტის კიბოებში შედის -ქოლანგიოკარცინომა,ნაღვლის ბუშტის კიბო,ამპულური კიბო .

- ქოლანგიოკარცინომა -ასევე ცნობილია,როგორც ნაღვლის სადინრის კიბო ,იყოფა 3 ნაწილად განლაგების მიხედვით :
 - ინტრაჰეპატური ქოლანგიოკარცინომა -კიბო ვითარდება ღვიძლშიდა ნაღვლის სადინრებში
 - პერიჰილარული ქოლანგიოკარცინომა -კიბო ვითარდება ღვიძლთან ახლო,მაგრამ მის კიდეს აცდენილ ნაღვლის სადინრებში
 - დისტალური/ექსტრაჰეპატური ქოლანგიოკარცინომა -კიბო ვითარდება ღვიძლიდან დაშორებულ სანაღვლე გზებში
- ნაღვლის ბუშტის კიბო -ვითარდება ნარვლის ბუშტის ამომფენი უჯრედებისგან

ამპულური კიბო- აღმოცენდება ნარვლის სადინრებისა და წვრილი ნაწლავის შესართავიდან

რა არის ფოლფოქსი ?

ფოლფოქსი ქიმიოთერაპიის კომბინაციაა რომელიც შედგება ფოლიუმის მჟავის , ფტორურაცილის და ოქსალიპლატინისგან . ფტორურაცილი და ოქსალიპლატინი ორი ქიმიოთერაპიის მედიკამენტია რომლებიც უჯრედის გაყოფის და რეპლიკაციის დათრგუნვით კლავენ კიბოს უჯრედებს . რადგან მათ შეუძლიათ ჯანრთელი უჯრედების დაზიანებაც , მიღებას თან ახლავს გვერდითი მოვლენები. ფოლიუმის მჟავა ,ასევე ლეიკოვორინის ან კალციუმის ფოლინატის სახელითაა ცნობილი , ქიმიოთერაპიული მედიკამენტი არაა , ის ფტორურაცილის მოქმედებას აძლიერებს .

როგორ ხდება ფოლფოქსის მიღება ?

ფოლფოქსი გადაიხმება ვენაში ცენტრალური კათეტერის მეშვეობით(ან პერიფერიულად ჩაყენებული ცენტრალური კათეტერის მეშვეობით PICC) . ცენტრალური კათეტერი კანქვეშ განლაგებული მოწყობილებაა რომელიც უკავშირდება გულმკერდში ვენას ,PICC -იგივეა პერიფერიაზე ,მკლავზე , გამოტანილი კათეტერით . კათეტერი მკურნალობის დასრულებამდე დაგრჩებათ . Picc გამტარობაში დასარწმუნებლად , კვირაში 1 ხელ უნდა ჩარეცხოთ .ძირითადად ამ პროცედურას მედდები ატარებენ. მნიშვნელოვანია მოუაროთ კათეტერს და რეგულარულად გაწმინდოთ რათა არ დაიხშოს .ყურადღებით უნდა იყოთ ინფექციის ნიშნებთან - შეშუპება, სიწითლე ,ჩირქი .

ფოლფოქს ქიმიოთერაპიის განყოფილებაში ,კლინიკაში მიიღებთ , პატარა პამპის საშუალებით მკურნალობა გაგიგრძელდებათ სახლშიც .პატარა პამპი უერთდება ცენტრალურ კათეტერს და საშუალებას იძლევა განუწყვეტელი ინფუზია ჩატარდეს 2 დღის განმავლობაში (48 საათიანი) . 48 საათის შემდეგ დაბრუნდებით კლინიკაში პამპის მოსახსნელად.

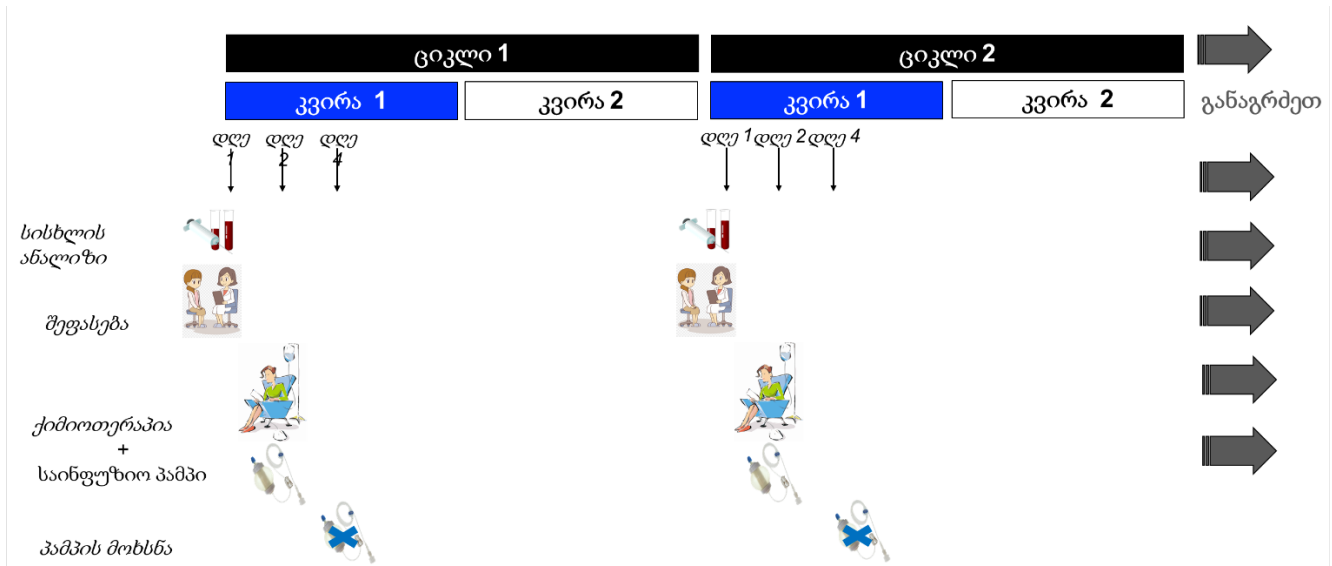
თქვენი ექიმი გადაწყვეტს ფოლფოქსის ზუსტ დოზას,რომელიც დაეფუძნება ბევრ ფაქტორს ,მათ შორის -სიმაღლე,წონა,ასაკი,ზოგადი ჯანრთელობის მდგომარეობა და თანმხლები დაავადებები .

ფოლფოქსის მიღების განრიგი

ფოლფოქს მიიღებთ მკურნალობის ციკლების სახით. სტანდარტული ფოლფოქსის კურსი მიყვება 2 კვირიან ციკლს , კვირაში 1 გადასხმა , კვირის გამოტოვებით . ყოველი ქიმიოთერაპიის სესიის წინ ჩაგიტარდებათ სისხლის ანალიზები ,რომლებითაც თქვენი ექიმი განსაზღვრავს რამდენადაა თქვენი ზოგადი ჯანრთელობა მზად შემდეგი ქიმიოთერაპიისთვის . მნიშვნელოვანია რომ აღწეროთ ყველა სიმპტომი და პრობლემა რაც ბოლო კურსის შემდეგ დაგეწყით,რათა მედიკამენტის დოზა/რეჟიმი პერსონალურად თქვენზე იყოს მორგებული. პირველ დღეს ყველა კურსისა უნდა მიხვიდეთ ჰოსპიტალში სისხლის ანალიზების ჩასაბარებლად და ონკოლოგიური გუნდის მიერ შეფასებისთვის . ქიმიოთერაპიის ჩასატარებლად შეიძლება 1 ან 2 დღეში დაბრუნდეთ. ქიმიოთერაპია 2-3 საათი გაგრძელდება .სესიის დასრულების შემდეგ მედდა დაამონტაჟებს პატარა პამპს რომელიც 48 საათის განმავლობაში გადაასხმამს მედიკამენტს . პამპით წახვალთ სახლში

როდესაც გადასხმა დამთავრდება , მე2 დღეს წახვალთ კლინიკაში პამპის მოსახსნელად.

FOLFOX cycle: 1 week on, 1 week off

ფოლფოქსით მკურნალობის ხანგრძლივობა

ექიმი განიხილავს მკურნალობის ხანგრძლივობას თქვენთან ერთად . თითოეული ფოლფოქსის კურსი მოიცავს 2 კვირას . თუ ქიმიოთერაპია გვერდითი მოვლენების გარეშე მიმდინარეობს 12 კურსის ჩატარება შესაძლებელი . მინიმუმ 3 თვიან კურსს ჩაიტარებთ სანამ ექიმი გირჩევთ რადიოლოგიური კვლევის გამეორებას ,რათა ინახოს ქიმიოთერაპიის ეფექტურობა . თუ პირველ კვლევაზე კიბო სტაბილური ზომისა ან დაპატარავდა ,ექიმი გირჩევთ მკურნალობის გაგრძელებას კიდევ 3 თვე . 6 თვიანი მკურნალობის შემდეგ თქვენი ექიმი გაარჩევს თქვენთან ერთად - მკურნალობის გაგრძელების ან შეწყვეტის საკითხს .

რა არის ფოლფოქსის გვერდითი მოვლენები ?

მკურნალობის გვერდითი მოვლენები ცნობილია, თუმცა თქვენ შეიძლება არცერთი არ დაგემართოთ . ეს არ ნიშნავს რომ მკურნალობა არაეფექტურია ;გვერდითი მოვლენების სიმწვავესა და მკურნალობის ეფექტურობას შორის კორელაცია არ არსებობს .

შეიძლება რომელიმე გვერდითი მოვლენა მართლაც გამოგივლინდეთ, თუმცა ყველას გამოხატვა არაა მოსალოდნელი .

გახსოვდეთ, რომ გვერდითი მოვლენები ხშირად წინასწარ-განსაზღვრადია დაწყების, ხანგრძლივობის და სიმძაფრის მიხედვით ;თითქმის ყოველთვის შექცევადია ,ოქსალიპლატინის ეფექტების გარდა და მკურნალობის დასრულების შემდეგ უნდა გაიარონ . გვერდითი მოვლენების სიხშირე და სიმწვავე ინდივიდუალურია .

როგორც სხვა ბევრი ქიმიოთერაპიული მედიკამენტი ,ფტორურაცილი და ოქსალიპლატინი კლავენ კიბოს უჯრედებს უჯრედების გაყოფის და პროლიფერაციის დათრგუნვით . სამწუხაროდ, ქიმიოთერაპიულ მედიკამენტებს არ

Generated by Dr MG Prete and Dr C Braconi (oncologists) based on information developed by Macmillan Cancer Support and used with permission. Revised by Ms J Milne (nurse), Ms H Morement (patient representative). Translation project coordinator: Dr. R Casolino.

შეუძლიათ კიბოს და ნორმალურ უჯრედებს შორის სხვაობის აღქმა . ასე რომ ქიმიოთერაპია ასევე კლავს ნორმალურ უჯრედებს ,რომლებიც მალე იყოფა,ასეთებია :სისხლის უჯრედები,პირისღრუს ამომფენი უჯრედები,კუჭის ,ნაწლავის და ა.შ - რაც საბოლოოდ იწვევს სხვადასხვა გვერდით მოვლენებს . როდესაც მკურნალობა დამთავრდება ნორმალური(არასიმსივნური) უჯრედები დაუბრუნდებიან მკურნალობამდე ციკლს და გაიზრდებიან და ჯანრთელები იქნებიან.

არსებობს ბევრი მედიკამენტი ,რომლის მიღებაც შეიძლება ქიმიოთერაპიის დროს რათა გაკონტროლდეს და მინიმუმამდე დავიდეს გვერდითი მოვლენების განვითარების რისკი

ფოლოფოქსის ყველაზე ხშირი გართულებები

ჰემატოტოქსიურობა -გვერდითი მოვლენები სისხლის უჯრედებზე :

- *სისხლის თეთრი უჯრედების დაბალი დონე და ინფექციის რისკი*

ქიმიოთერაპია ხშირად ამცირებს სისხლის თეთრი უჯრედების რაოდენობას , რომლებიც ინფექციასთან ბრძოლაში გეხმარებიან. თუ თქვენი თეთრი უჯრედების რიცხვი კრიტიკულად დაქვეითდება (ამას ნეიტროპენია ქვია) შეიძლება ინფექციის რისკის წინაშე იყოთ .ამ დროს მნიშვნელოვანია თავიდან ავირიდოთ ინფიცირების რისკის გაზრდა,მოვერიდოთ

ხალხმრავალ ადგილებს და ინფიცირებულ ადამიანებს(გრიპი,ცხელება) .

რადგან სისხლის თეთრი უჯრედები ყველაზე მეტად ქიმიოთერაპიის კურსის მე7-სა და მე10 დღეს შორის მცირდება,ამ დღეებში განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ინფიცირების წყაროებისგან თავიდან აცილება.

თქვენი ექიმი შეამოწმებს თქვენს სისხლის თეთრ უჯრედებს ყოველი ქიმიოთერაპიის კურსის წინ.,რათა დარწმუნდეს რომ თეთრი უჯრედების რაოდენობა საკმარისი ინფექციისგან დასაცავად .

თეთრი უჯრედების რიცხვი ,ძირითადად უბრუნდება ნორმას მომდევნო გადასხმამდე.შეიძლება მათი რაოდენობა ისე იყოს დაქვეითებული, რომ ექიმს მოუწიოს მკურნალობის მცირე დროით გადადება,სანამ სისხლის თეთრი უჯრედები ნორმას დაუბრუნდება .

მნიშვნელოვანია იცოდეთ ინფექციის სიმპტომები და ნიშნები.ასეთების არსებობის შემთხვევაში უნდა დაუკავშირდეთ კლინიკის ცხელ ხაზს ან მკურნალ ექიმს ან მიყვეთ წინდაწინ მოცემულ ინსტრუქციას

საყურადღებო სიმტომებია :

- სხეულის ტემპერატურა არის 38°C ,პარაცეტამოლი მიღების მიუხედავად
- გაკანკალებთ , თავს გრძნობთ შეუძლოთ
- ჩამოგიყალიბდათ ყელის ტკივილი,ხველა,დიარეა,გახშირებული შარდვა

□ სისხლის წითელი უჯრედების დაქვეითება

ქიმიოთერაპიას შეუძლია გამოიწვიოს სისხლის წითელი უჯრედების რიცხვის შემცირება. წითელი უჯრედების ყველაზე მნიშვნელოვანი ფუნქციაა ჟანგბადის სხეულის ყველა ნაწილთან მიტანა.თუ სისხლის წითელი უჯრედების რაოდენობა ძალიან მცირეა (ანემია) შეიძლება დადლილად იგრძნოთ თავი და სუნტქვის უკმარისობა აგელნიშნოთ . თუ ანემია ძლიერაა გამოხატული ,სისხლის გადასხმა დაგჭირდებათ.

• თრომბოციტების შემცირებული რაოდენობა და დაჟეჯილობის ან სისხლდენა

ქიმიოთერაპიას შეიძლია გამოიწვიოს თრომბოციტების რაოდენობის დაქვეითება . თრომბოციტები სისხლის შედედებაში მონაწილეობენ. თუ ტქვენი თრომბოციტების რაოდენობა ძალიან მცირეა(თრომბოციტოპენია) არ შეიძლება ქიმიოთერაპიის მიღება,ექიმი გადაგიდებთ მკურნალობას სანამ თრომბოციტების რაოდენობა გაუმჯობესდება . თუ გაქვთ რაიმე ტიპის დაჟეჯილობა ან სისხლდენა -მაგალითად ცხვირიდან,ღრძილებიდან,კანზე პატარა წითელი გამონაყარი-გთხოვთ აცნობეთ ექიმს.

პერიფერიული ნეიროპათია (ხელის და ფეხის თითების ჩხვლეტა ან დაბუჟება)

ოქსალიპლატინზე დამყარებულმა მკურნალობამ შეიძლება იმოქმედოს ნერვულ დაბოლოებებზე და გამოიწვიოს დაბუჟების ,ჩხვლეტის და ტკივილის სეგრძნება ხელისა და ფეხის თითებში . ჩხვლეტამ და დაბუჟებამ შეიძლება შეაფერხოს ისეთი მანიპულაციების ჩატარება როგორცაა ზონრების შესკვნა ან ღილის შეკვრა . სიმპტომები შეიძლება დაიწყოს რამდენიმე დღეში ან კვირაში გადასხმიდან და რამდენიმე თვე გაგრძელდეს . იშვიათად დაბუჟება შეიძლება მუდმივად დარჩეს . ქვემოთ მოცემულია სიმპტომების შემამსუბუქებელი რჩევები .

დიარეა: უნდა მიმართოთ მკურნალ გუნდს თუ 24 საათში 4 და მეტჯერ გქონდათ წყლისებური დეფეკაცია. მკურნალი ექიმი დაგინიშნავთ დიარეის წინააღმდეგო ტაბლეტებს. გახსოვდეთ უნდა მიიღოთ დიდი რაოდენობით წყალი, დაკარგული სითხის ასანაზღაურებლად . დიარეის დროს უნდა იკვებოთ დაბალი -ბოჭკოს პროდუქტებით და მოერიდოთ უმ ხილს,ხილის წვენს , ბოსტნეულს და მარცვლეულს . ასევე დაგეხმარებათ ალკოჰოლის ყავის რძის პროდუქტებისა და მაღალი ცხიამიანობის პროდუქტების რაციონიდან ამოღება .

გულისრევის შეგრძნება : ხანდახან ახლავს პირღებინება , კონტროლირებადია ღებინების საწინააღმდეგო საშუალებებით (ინიექცია და ტაბლეტები) .

შეიძლება გაწუხებდეთ რამდენიმე საათიდან ,რამდენიმე დღემდე ქიმიოთერაპიის შემდეგ . ძალიან მნიშვნელოვანია მიიღოთ საპროფილაქტიკო გულისრევის საწინააღმდეგო პრეპარატები ,მაშინაც კი თუ არ გაქვთ გულისრევის შეგრძნება უფრო მარტივია ღებინების პრევენცია ვიდრე მისი მკურნალობა დაწყების შემდეგ . დაუკავშირდით თქვენს ექიმს ან მედდას თუ თავს შეუძლოთ გრძნობთ დღეში 1 ჯერზე მეტად .

პირის ღრუს წყლულები : მიკრობების ზრდისგან თავის არიდების მიზნით ჭამის შემდეგ უნდა გაიხეხოთ კბილები .

კბილები უნდა გაიხეხოთ რბილი ჯაგრისით და დღეში 3 ჯერ გაიკეთოთ პირის ღრუს სავლები : 1/2 ან 1 ჩაის კოვზი საცხობი სოდა გაურთეთ წყალში(ან პირის ღრუს სავლებში) . მოერიდეთ მაღალი მჟავიანობის საკვებს - ფორთოხალი,ლიმონი,გრეიფრუტი.უთხარით თქვენს ექიმს ან მედდას წყლულების შესახებ და ისინი დაგეხმარებიან მათ პრევენციაში ან მკურნალობაში .

სისუსტე : ძალიან ხშირი გვერდითი მოვლენაა,შეიძლება გაზლიერდეს მკურნალობის მსვლელობისას .

უმაღლობა :არაა საგანგაშო თუ სრულფასოვან ჭამას ვერ ახერხებთ 1 ან 2 დღე

სისხლის შედედება : დაუკავშირდით მკურნალ გუნდს თუ შეგიშუპდათ ფეხები , გაქვთ ფეხების გაწითლება და ტკივილი ან თუ სუნთქვის გაძნელება დაგეწყით .

ფოლფოქსის ნაკლებად ხშირი გვერდითი მოვლენები

გაციების მსგავსი სიმპტომები : შეიძლება აგელნიშნოთ მსგავსი სიმპტომები ქიმიოთერაპიისას ან გადასხმიდან მალევე :

- შემცივნების ,შეხურების შეგრძნება ან კანკალი
- ცხელება
- თავის ტკივილი
- კუნთების ტკივილი
- დაღლილობა

ალერგიული რექციები : შეიძლება განვითარდეს ოქსალიპლატინის გადასხმის პარალელურად ან მალევე გადასხმიდან .ძირითადად სუსტადაა გამოხატული თუმცა შეიძლება მძიმე ფორმითაც გამოვლინდეს . უთხარით ექიმს ან მედდას დაუყოვნებლივ თუ აგელნიშნათ შემდეგი სიმპტომები :

- გამონაყარი
- სუნთქვის გაძნელება
- სახის გაწითლება ან შეშუპება
- სიმხურვალის შეგრძნება
- თავბრუსხვევა
- მოშრდვის მოთხოვნილება

ქიმიოთერაპიის ექსტრავაზაცია (გაჟონვა): ქიმიოთერაპიის გადასხმისას მედიკამენტმა შეიძლება გაჟონოს ვენიდან და ირგვლივმდებარე ქსოვილები დააზიანოს . უმაღლეს აცნობეთ მედდას თუ აგელნიშნათ - ჩხვლეტა, ტკივილი, სწითლება, შეშუპება კათეტერის სიახლოვეს .

გაუვალობა: ზოჭკოვანას მაღალი შემცველობის საკვების მიღება (ბოსტნეული, ხილი, ცხვილი პური) და დღეში 2 ლიტრი წყლის მიღება დაგეხმარებათ გაუვალობის თავიდან აცილებაში . თუ გაუვალობა 2-3 დღეზე მეტხანს გაგრძელდა შეიძლება საფაღარათო საშუალებების მიღება დაგჭირდეთ .

ძილიანობა, მოთენთილობა: ქიმიოთერაპიის შემდეგ შეიძლება დადლილად იგრძნოთ თავი და ძილიანობა აგელნიშნოთ. მსგავს სიტუაციაში მოერიდეთ მანქანის ან რთულ დანადგარების მართვას .

თავის ტკივილი: თუ მსგავსი სიმპტომი გამოგივლინდათ , შეგიძლიათ მიიღოთ გამაყუჩებელი როგორცაა პარაცეტამოლი

ძილის პრობლემა: თუ გესაჭიროებათ, შეგიძლიათ საძილე საშუალებები მიიღოთ.

კანის ცვლილებები: კანი შეიძლება მშრალი გაგიხდეთ და

გამონაყარი გაგიჩნდეთ .

სითხის დაგროვება: შეიძლება მოიმატოთ წონაში . შეგიშუპდეთ სახე, კოჭები და ფეხები. ფეხების ბალიშზე მოთავსებამ შეიძლება შეამციროს შეშუპება. მკურნალობის დასრულების შემდეგ შეშუპება გაივლის .

თმის ცვენა: თმა შეიძლება გაგითხელდეთ, მაგრამ არ დაგცვივდებათ .

მედიკამენტები რომლებიც გვერდით მოვლენების მართვაში დაგეხმარებათ

აცნობეთ თქვენს ექიმს ნებისმიერი გვერდითი მოვლენის შესახებ, არსებობს მედიკამენტები მათ სამართავად .

უნდა გავაგრძელო თუ არა ჩემი ჩვეული მედიკამენტები ?

დიახ,უნდა მიიღოთ მედიკამენტები რომლებსაც ჩვეულებრივად იღებთ.საქმის კურსში ჩააყენეთ ონკოლოგიური გუნდი მედიკამენტებზე რომლებსაც იღებთ და მიიღეთ მათგან რჩევა .

შეიძლება გავიკეთო გრიპის ვაქცინა ?

კი,გრიპის ვაქცინა ჯობია გაიკეთოთ ქიმიოთერაპიის დაწყებამდე . თუ ქიმიოთერაპია უკვე დაიწყეთ , ექიმი დაგაკვალთანებთ როდისაა საუკეთესო დრო ვაქცინაციისთვის .

რჩევები მკურნალობისას

- დალიეთ საკმარისი რაოდენობის სითხე -მინიმუმ 2 ლიტრი დღეში-დაიცავით თირკმელი
- კარგად იკვებეთ . მცირე ულუფებად ხშირი კვება შეამცირებს გულისრევის შეგრძნებას . მოერიდეთ ცხიმოვან ან შემწვარ საკვებს . შეგიძლიათ მიიღოთ გულისრევის საწინააღმდეგო მედიკამენტები თუ გესაჭიროებათ .
- მოერიდეთ მზეს.გამოიყენეთ მზისგან დამცავი მინიმუმ SPF 15 საცხსი და მზისგან დამცავი ტანსაცმელი
- ხშირად შეისვენეთ
- დაბუჟების შეგრძნების პრევენციისთვის :
 - მოერიდეთ უეცარ ტემპერატურულ ცვლილებებს .ატარეთ ხელთათმანი ზამთარში.მოერიდეთ ცივ საკვებთან და სასმელთან შეხებას .
 - გამოიყენეთ სამზარეულოს ხელთათმანი როდესაც საკვებს ამზადებთ და სამებადლო ხელთათმანი როდესაც მიწაზე მუშაობთ .
 - ხელფეხი სითბოში გქონდეთ,კარგად მორგებული ფეხსაცმელი ატარეთ .
 - ყურადღებით იყავით ცხელი წყლის გამოყენებისას, შეიძლება ვერ იგრძნოთ რამდენად ცხელია წყალი და დამწვრობა მიიღოთ .
 - ფრთხილად შეიჭერით ფრჩხილები.
 - დაიტენიანეთ კანი რამდენჯერმე დღეში
 - სახლში მოიმარაგეთ მედიკამენტები რომელიც სიმტომების კონტროლში დაგეხმარებათ

- შეიძლება ძილიანობა განიცადოთ -თავი შეიკავეთ მანქანის მართვისგან ან იმ აქტიურობებიდან რომელთაც ყურადღების კონცენტრაცია
- სისხლდენის შესამცირებლად გამოიყენეთ ელექტრონული საპარსი და რბილი ჯაგრისი კბილების გასახეხად .
- სანამ ქიმიოთერაპიას დაიწყებთ აცნობეთ ექიმს ყველა წამლის შესახებ რომელსაც იღებთ.

- თუ თქვენი სიმპტომები მწვავეა და არ უმჯობესდება 24 სთ-ში ,მიმართეთ კლინიკას .
- ყურადღება მიაქციეთ სისხლის შედედების სიმპტომებს :ტკივილი,სიწითლე,ხელის ან ფეხის შეშუპება ,სუნთქვის გაძნელება ან ტკივილი გულის არეში .-თუ რომელიმე სიმპტომი გაქვთ მიმართეთ ექიმს .
- არ ჩაიტაროთ რაიმე ტიპის ვაქცინაცია თქვენი ექიმის თანხმობის გარეშე ქიმიოთერაპიის ჩატარებისას.
- თუ ხართ რეპროდუქციული ასაკის ქალი :
 - აცნობეთ ექიმს თუ ხართ ფეხმძიმედ ან შეიძლება იყოს ფეხმძიმედ ქიმიოთერაპიის დაწყებისას
 - თავი შეიკავეთ დაფეხმძიმებისგან ქიმიოთერაპიისას
 - მოერიდეთ ლაქტაციას ქიმიოთერაპიისას

როდის მივმართოთ სამედიცინო დახმარების ცენტრს ან ჰოსპიტალს ?

თუ თქვენი რომელიმე სიმპტომი არ უმჯობესდება 24 სთში დაუკავშირდით სამედიცინო დახმარების ცენტრს ,ჰოსპიტალს ან მკურნალ ექიმს

ჰისპიტლის ცხელი ხაზი :

.....

სად შეიძლება მივიღო მეტი ინფორმაცია ?

თუ გასურთ მეტი ინფორმაცია მიიღოთ ,შეგიძლიათ ეწვიოთ ESMO ვებგვერდს ბილიარული ტრაქტის კიბო:პაციენტებისთვის გიდი და **AMMF** ქოლანგიოკარცინომის საქველმოქმედო ვებგვერდი . შეგიძლიათ ეწვიოთ ქვემოთ მოყვანილ ბმულებს

<https://www.esmo.org/for-patients/patient-guides/biliary-tract-cancer>

<https://ammf.org.uk/cholangiocarcinoma/>